

L a n d s k a p s n ä m n d e n s framställ-

ning till Ålands landsting med förslag till ord-

N:o 15/1932. nandet av landstingets och landskapsnämndens lokal.

fråga.

Genom beslut av den 22 november 1930, landskapsnämnden tillhanda-

kommet den 18 januari 1931, har landstinget lämnat åt landskapsnämnden

i uppdrag att upphylla den nuvarande lokalen för landstinget till utgån-

gen av 1933 och att fortfarande överväga möjligheterna för uppförandet

av ett eget hus för landstingets och landskapsnämndens behov samt att

i god tid före utgången av förenämnda hyrestid inkomma med förslag

häröf samt huruledes sagda företag skall finansieras.

Då kontrakten angående de nuvarande lokaliteterna sålunda utgå med

år 1933, är det nödvändigt att lokalfrågan nu återupptages till behand-

ling för att nödig tid för dess ordnande på bästa sätt måtte förefinnas

Ehuru landskapsnämnden ej erhållit något uppdrag att inleda under-

handlingar om nuvarande hyresavtals angående sessionssalen förlängning,

har nämnden förfrågat sig hos direktören i A.B. Societetshuset i Marie-

hamn i ärendet, vilken därvid meddelat att bolaget är villigt att för-

länga hyresavtalet, dock endast under förutsättning att sessionssalen

får disponeras av bolaget under sommarmånaderna och att salens tak får

sänkas för erhållande av utrymme på vinden för sommarrum. Bolaget vore

å sin sida villigt att i gengäld minska hyran.

För den händelse landstinget emellertid av hänsyn till inventarier-

na eller av andra orsaker icke anser sig kunna gå in på de ändrade villkoren, återstår ingen annan möjlighet att, så som sessionerna nu äro förlagda, ordna landstingets lokalfråga än att bygga ett eget hus för ändamålet och då lämpligen inrymmande lokaliteter för såväl landstinget som landskapsnämnden, och får landskapsnämnden till fullgörande av sitt ovannämnda uppdrag och under hänvisning till sin framställning av den 14 november 1928 och de densamma bilagda eskissritningarna i byggnadsfrågan framhålla följande:

Tidpunkten för byggandet av ett eget hus med lokaliteter för landstinget och landskapsnämnden synes ur flera synpunkter nu vara lämplig. Dels äro nämligen arbetslömerna och en stor del av byggnadsmaterialierna för närvarande avsevärt billigare än de voro för fyra år tillbaka, då frågan senast behandlades och säkerligen även billigare än de komma att vara efter det krisen övervunnits. Dels innebure igångsättandet av bygget realiserandet av ett samhälleligt ändamål av största betydelse genom beredandet av arbetstillfällen åt arbetslösa, en synpunkt som framhäves av det faktum, att enligt vad en verkställd undersökning givit vid handen, en kännbar arbetsbrist kommer att vara rådande i landskapet åtminstone vintern 1933.

De praktiska och ideella vinningarna genom bygget torde vara minst lika stora nu som då. Då åter ur ekonomisk synpunkt bygget numera kan vara liktydigt med, om icke en direkt vinst, så dock en relativt god kapitalplacering, synes byggnadsfrågan nu kunna tagas upp på allvar.

Till belysande av denna ekonomiska sida av frågan förtjänar påpeka

dels att bygget enligt de två föreliggande största eskissförslagen skulle, enligt införskaffat preliminärt anbud med ordinärt utförande av brukliga material, kosta enligt arkitekt Rudskogs ritningar 1.200.000 mark och enligt arkitekt Montells 1.350.000 mark, medan hyrorna för landstingets och landskapsnämndens lokaliteter numera stiga till 52.600 mark.

I fall arkitekt Rudskogs alternativa förslag komme till utförande, skulle åtminstone följande ytterligare hyresinkomster kunna påräknas:

För vaktmästarbostaden ca. 3.000 mark

Restaurantlokalen " 25.000 "

Landstingssalen, för konserter, som tings-

lokal m.m. " 7.000. "

eller sammanlagt 35.000 mark, sålunda, då landstingets och landskapsnämndens lokaler nu draga en hyra av 52.600 mark, ett totalt hyresbelopp om 87.600 mark, vartill slutligen bör inräknas hyran för åtminstone ett par rum, varav nämnden inom närmaste framtid kommer att hava ett oavvisligt behov. Under alla förhållanden torde man sålunda böra räkna med ett totalt hyresbelopp om 90.000 & 100.000 mark, de nya lokaliteternas större lämplighet och brandsäkerhet därvid ej alls medräknade. Ej heller de indirekta fördelar som bestå däri att arkiv, bibliotek, räkne- och skrivmaskiner, för att inte tala om att lokaliteterna, i allmänhet, vid förefallande behov kunde utnyttjas av såväl landstinget och landskapsnämnden.

Lägges till grund för beräkningarna det av arkitekt Montell upp-

gjorda förslaget blir inkomsten något mindre, emedan landskapsnämnden behöver åtminstone en del av det utrymme som enligt detsamma skulle användas till restaurant.

Förhållandena synas sålunda ha utvecklats, och komma i varje händelse med säkerhet inom den närmaste framtiden att utvecklas därhän, att det såväl för landskapet som i sista hand för statsverket blir även ett ekonomiskt intresse att få bygget till stånd.

Är intresset, såsom i detta fall borde vara förhållandet, gemensamt för landskap och stat, bör det icke möta oöverstigliga hinder att ordna finansieringen. Lättast skulle detta kunna ske genom att statsverket beviljade landskapet ett 1.200.000 & 1.350.000 marks räntefritt amorteringslån. En sådan tanke utgår från faktum att arbetsbrist verkligen är rådande och att statsverket t.o.m. åt enskilda beviljar räntefria lån för arbeten, som avse arbetsbristens avhjälpande. Genom en årlig amortering motsvarande 7 % av byggnadskostnaden skulle denna ha återbetalats till statsverket inom ^{ca} 15 år utan att det faktiska årliga hyresbeloppet överskridits. En amortering med 8 % skulle dock med all sannolikhet även kunna rymmas inom detta årliga belopp, åtminstone om byggnadskostnaden begränsades till 1.200.000 mark, och innebära en återbetalning inom ca. 15 år.

Givetvis verkar det icke i sak om statsverket vill beräkna sig till godo en viss ränta å kapitalet, om blott summan av ränta och amortering icke överskrider här antydda årliga belopp. Följden därav blir endast att amorteringstiden blir så mycket längre.

En annan antagligen svårare framkomlig, men mera direkt till samma mål ledande väg vore, att hos Ålandsdelegationen anhålla om ett extra ordinarie statsbidrag för ändamålet.

Tydligt är att landskapet och i sista hand statsverket genom att igångsätta bygget nu kunde få det utfört billigare än vad som hittills varit möjligt och, så vitt man nu kan förutse, inom de närmaste åren kan bli fallet. Genom detsamma kunna bl.a. följande vinningar utan utgiftsökning ernås: landstinget och landskapsnämnden erhålla ändamålsenliga egna relativt brandfria lokaler, bibliotek och arkiv, liksom även rum och utrustning kunna avsevärt bättre utnyttjas utan att olägenhet för den ena eller andra uppstår, samtidigt beredes arbetstillfälle icke blott åt många åländska arbetare för en avsevärd tid utan även åt minst lika många på fastlandet och detta vid respektive industrier i deras hemorter, i det ju allra största delen av byggnadsmaterialierna, såsom kalk, cement, tegel, järn, snickerier, glas m.m. komma att därifrån hit importeras. Till dessa vinningar kan läggas de rent ideella, som ha sin grund i folkkaraktären och som bestå däri att genom bygget landskapsmyndigheternas auktoritet ökas och förtroendet för desamma liksom även tron på självstyrelsen som sådan stärkes.

I anslutning till vad ovan framhållits får landskapsnämnden, för den händelse en förlängning av nuvarande hyresavtal enligt de ändrade villkoren icke kan komma ifråga, föreslå,

att en landskapsgård enligt något av de upp-

gjorda eskissritningsförslagen bygges under in-
stundande år med på ovan antytt sätt anskaffade
medel och får nämnden härmed överlämna frågan till
Landstingets behandling och avgörande.

Mariehamn den 3 november 1932.

På landskapsnämndens vägnar:

Quincy Johnson

Werner Eker